

gemeente
SCHIERMONNIKOOG

Aan: de gemeenteraad

Afzender: het college van B&W

Datum: 19 mei 2026

Onderwerp: Regioplan regiopakket tweede tranche gebiedsinvesteringen Net op Zee

In het kort

Op 4 november 2025 hebben wij u een raadsbrief gestuurd (LIS 16 december 2025) over de bestuursovereenkomst die de regio met het rijk op 10 december 2025 heeft ondertekend. Hierin staan afspraken over een regiopakket dat breder is dan alleen de 2e tranche gebiedsinvesteringen Net op Zee. Eén van de afspraken is het opstellen van een regioplan met een verdeling van de regiopakketmiddelen. Daar wordt op dit moment hard aan gewerkt door de regio om de deadline te halen. Door het rijk is aan de regionale partners gevraagd uiterlijk september 2026 over dit regioplan te besluiten. Met deze brief informeren wij u over dit proces en wanneer wij bij hiervoor bij u langskomen, zoals ook door u gevraagd in de raad van 21 april 2026.

De planning

Wij stellen de volgende planning voor om het regioplan met u te bespreken:

- 2 juni 2026: beeldvormende gemeenteraad
- 7 juli 2026: oordeelsvormende gemeenteraad
- 15 september 2026: besluitvormende raad

In de beeldvormende gemeenteraad op 2 juni 2026 vertellen wij u over het proces en leggen we een aantal bestuurlijke vraagstukken aan u voor wat betreft de keuze voor de projecten waar we als Schiermonnikoog de middelen aan willen besteden. Op 7 juli 2026 vragen wij u oordeelsvormend in gesprek te gaan over het concept regioplan. En daar op 15 september over te besluiten. Dit regioplan wordt aan alle regionale partners ter besluitvorming voorgelegd en als bijlage bijgevoegd aan een administratieve overeenkomst die in oktober door rijk en regio dient te worden ondertekend.

Gebiedsinvesteringen Net op Zee

De realisatie van grootschalige energie-infrastructuur voor de energietransitie heeft impact op de leefomgeving, landbouw en natuur van de route en aanlandregio van de netaansluitingen naar land. Het kabinet wil met investeringen in verbetering van de lokale leefomgeving zorgen dat de regio kan profiteren van wind op zee. De gebiedsinvesteringen zijn een extra impuls voor de regio en staan daarmee los van de kosten voor realisatie en wettelijke compensatie die van toepassing zijn op de energie-infrastructuur projecten.

Het ministerie van voorheen Klimaat en Groene Groei (KGG) en nu Economische Zaken en Klimaat (EZK) stelt middelen voor gebiedsinvesteringen beschikbaar in de vijf aanlandregio's in Nederland, waar energie van windparken op zee met elektriciteitskabels en/of waterstofleidingen aanlanden. Schiermonnikoog valt onder de aanlandregio Eemshaven. Het ministerie zet hier Europees geld voor in uit het Herstel- en Veerkrachtprogramma.

De eerste tranche gebiedsinvesteringen is verdeeld zonder dat er al een keuze was gemaakt door de minister over de route. Voor de aanlandingsregio Eemshaven is in de eerste tranche een bedrag van € 50 miljoen inclusief btw beschikbaar, waarvan 10 miljoen voor Schiermonnikoog. U heeft hiervoor het regioplan in januari 2026 bekrachtigd met daarin de keuze voor projecten zoals u die al een jaar eerder in januari 2025 heeft gemaakt. Wij noemen dit de Buitenkansprojecten.

Voor de tweede en laatste tranche gebiedsinvesteringen Net op Zee is door het rijk € 49 miljoen inclusief btw beschikbaar gesteld. Het rijk heeft gevraagd ook hiervoor een regioplan op te stellen. Dat is waar we nu mee bezig zijn samen met alle regiopartners: de gemeenten Schiermonnikoog, Ameland, Noardeast-Fryslân, Het Hogeland en Westerkwartier, provincies Fryslân en Groningen, Wetterskip Fryslân en Waterschap Noorderzijlvest.

Regiopakket Net op Zee

In het bestuursakkoord van december 2026 zijn niet alleen de tweede tranche gebiedsinvesteringen opgenomen maar wordt gesproken over een regiopakket. Gelet op de impact in het gebied, waaronder het UNESCO werelderfgoed Waddenzee en hoogwaardige landbouwgronden hebben rijk en regio afspraken gemaakt over een breder pakket. Dit pakket bestaat naast de beide tranches gebiedsinvesteringen uit aanvullende middelen waarmee het totale regiopakket € 124 miljoen inclusief btw bedraagt:

- € 99 miljoen euro gebiedsinvesteringen, in twee tranches;
- € 18 miljoen euro ecologisch impuls pakket;
- € 5 miljoen euro voor oplossingen voor verzilting;
- € 2 miljoen euro voor versterking van de natuur.

Een deel van deze middelen is al verdeeld, namelijk € 50 miljoen voor de eerste tranche gebiedsinvesteringen en € 18 miljoen voor het ecologisch impuls pakket. In het regioplan wordt de verdeling voor het resterende deel opgenomen.

Evenwichtige verdeling van de middelen

In het bestuursakkoord van december 2025 zijn uitgangspunten voor de verdeling van de middelen opgenomen. In de raadsbrief van 4 november hebben we deze aan u toegelicht.

- Daar waar de lasten zijn komen ook de lusten.
- Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen de 'waarde' van de aanleg van kabels en/of leidingen; omdat het nog niet duidelijk is via welke route waterstof kan aanlanden wordt hiervoor een bedrag gereserveerd in een bestemmingsfonds.
- De routekeuzes van zowel de aanlanding van kabels als die van waterstof en de afstanden van de uiteindelijke tracés zijn bepalend voor de verdeling van de middelen die beschikbaar zijn.
- Projecten die meerdere doelen dienen en systeemversterkend werken krijgen voorrang - denk daarbij aan natuur en landbouw, maar ook aan water en bodem.
- De verdeling van de middelen uit de eerste tranche gebiedsinvesteringen weegt mee bij de verdeling van de middelen in de tweede tranche. In de tweede tranche wordt daarom rekening gehouden met eventuele waterstofleidingen in de toekomst. In totaal is er 99 miljoen euro beschikbaar, waarbij tot een goede verdeling moet worden gekomen op basis van voorgenoemde uitgangspunten.

Op basis daarvan is het voorstel van de regio voor een evenwichtige verdeling van de rijksmiddelen als volgt. In het kader van daar waar de lasten zijn komen ook de lusten, gaat de € 2 miljoen voor natuur naar de natuur op Schiermonnikoog. Om diezelfde reden is de € 5 miljoen voor verzilting toegekend aan de landbouwregio in Het Hogeland.

Voor de tweede tranche gebiedsinvesteringen krijgt elke gemeente in de aanlandregio van de elektriciteitskabels en waterstofleidingen € 5 miljoen voor een lokale impuls aan de leefkwaliteit. Dit zijn de gemeenten Schiermonnikoog, Ameland, Noardeast-Fryslân, Het Hogeland en Westerkwartier.

Vanwege de onzekerheid rond de waterstof in tijd en route gaat er van de tweede tranche gebiedsinvesteringen € 19,1 miljoen naar een gebiedsfonds Lauwersmeer en omgeving. Dit is geen revolving fund zoals eerder beoogd omdat dit praktisch niet haalbaar blijkt te zijn. Vanuit het gebiedsfonds hebben integrale systeemversterkende projecten de voorkeur. Met een zwaartepunt in het Lauwersmeergebied maar de mogelijkheid voor alle partners om met goede projecten te komen: de gemeenten Schiermonnikoog, Ameland, Noardeast-Fryslân, Het Hogeland en Westerkwartier, provincies Fryslân en Groningen, Wetterskip Fryslân en Waterschap Noorderzijlvest. Het gaat om de kwaliteit van de projecten. Dat is nu het idee. Over de uitgangspunten en criteria, en de governance worden in het regioplan verdere afspraken gemaakt. Daarover zijn we nog in gesprek.

Tot slot is er 10% van de € 49 miljoen tweede tranche gebiedsinvesteringen beschikbaar voor ondersteuningskosten voor de regio.

Kortom, de evenwichtige regionale verdeling van het regiopakket houdt voor het eiland Schiermonnikoog het volgende in:

- **€ 10 miljoen inclusief btw voor de eerste tranche gebiedsinvesteringen;**
- **€ 5 miljoen inclusief btw voor de tweede tranche gebiedsinvesteringen;**
- **€ 2 miljoen inclusief btw voor natuur in het Nationaal Park Schiermonnikoog;**
- **Een bijdrage voor ondersteuningskosten.**

En indirect de mogelijkheid van een integraal en systeemversterkende projecten uit het gebiedsfonds.

Goed om te weten is dat ook deze middelen van het rijk weer via de regiokassier, de provincie Groningen, terecht komen bij de regionale partners. En via het btw-compensatiefonds.

[Uitgangspunten keuze projecten Schiermonnikoog](#)

De middelen voor de tweede tranche gebiedsinvesteringen moeten bijdragen aan één of meerdere van de volgende thema's, net zoals bij de eerste tranche:

- behoud en versterken van de natuur;
- verbeteren van de fysieke leefomgeving;
- versterken van de regionale economie;
- versnellen en toepassen van de (duurzame) energietransitie.

De extra middelen voor natuur zijn bedoeld voor de versterking van natuur.

Ons voorstel voor de keuze voor projecten is om de prioritering die de inwoners hebben aangegeven bij de keuze voor de Buitenkansprojecten zo veel mogelijk te volgen voor de verdeling van de € 5 miljoen voor een lokale impuls aan de leefkwaliteit. Dat zou betekenen dat als eerste gekeken wordt naar de Ontwikkeling van het Maritiem Kwartier en in het bijzonder de buitenruimte in dat gebied. Dit Buitenkansproject heeft immers minder gekregen omdat het maximum van € 10 miljoen aan middelen uit de eerste tranche gebiedsinvesteringen was bereikt.

Het eerstvolgende geprioriteerde project is het project Meer water voor Schiermonnikoog. Dat sluit goed aan bij het recente waterkoesterplan (integraal waterplan Schiermonnikoog) en de actuele opgave voor het behoud en vasthouden van het zoet (drink)water op het eiland. En sluit aan bij het regionale uitgangspunt dat systeemversterkende projecten voorrang zouden moeten krijgen. We zien dit als de opgave waar deze gebiedsinvestering een groot verschil kan maken. Water zou ook een belangrijk onderwerp zijn voor de projecten uit de € 2 miljoen voor natuur. Bij de keuze voor deze projecten heeft het Overlegorgaan Nationaal Park Schiermonnikoog een belangrijke rol.

Daarnaast is het voorstel om een klein deel van het budget in te zetten voor inwonersprojecten, geïnspireerd door de nieuwe-route-projecten, die zij zelf bedenken en uitvoeren.

In de beeldvormende gemeenteraad van 2 juni maken wij dit nog concreter en wisselen we graag met u van gedachten over ons eerste voorstel voor de keuze van projecten in aanvulling op de huidige Buitenkansprojecten.

Concept Regioplan

Aan het regioplan wordt nu gewerkt door de regiokassier als penvoerder. We verwachten in juni regionaal een eerste concept bestuurlijk te bespreken. Nog niet alles is nu al duidelijk. We zijn bijvoorbeeld in gesprek over de criteria en governance voor het gebiedsfonds, de governance voor de extra middelen voor natuur, de verdeling van de ondersteuningskosten. Vanwege de tijdsdruk zal dit regioplan voor het regiopakket meer thematisch en op hoofdlijnen zijn dan het regioplan voor de eerste tranche. Afgesproken is door de regiopartners om wel een doorkijk naar mogelijke projecten te geven.

Het regioplan wordt aan u voorgelegd voor uw oordeelsvormend debat op 7 juli met het dan beschikbare concept. Wanneer nodig ontvangt u tijdig voor uw besluitvormende vergadering op 15 september een laatste versie met daarbij duidelijk aangegeven wat de veranderingen zijn.

Deze praktische aanpak is nodig omdat het rijk uiterlijk in oktober een administratieve overeenkomst wil ondertekenen met de regio over het regiopakket met het regioplan als bijlage. Het geld voor de gebiedsinvesteringen Net op Zee komen uit het klimaatfonds en dat moet voor eind van dit jaar zijn belegd. Voor de tweede tranche gebiedsinvesteringen is er geen relatie met het Europese Herstel- en Verkrachtprogramma.

Tot slot

We zijn blij dat vanuit het regiopakket zowel middelen uit de tweede tranche gebiedsinvesteringen als extra middelen voor natuur ingezet worden voor Schiermonnikoog. We zien dit als een extra impuls voor de leefkwaliteit en natuur op ons eiland.

We zien deze middelen nadrukkelijk niet als compensatie en mitigatie vanwege de door de minister gekozen route voor aanlanding van energie van windpark Doordewind die Schiermonnikoog kruist. We blijven ons tegen deze route uitspreken. We willen het unieke karakter van Schiermonnikoog behouden: een kleinschalige gemeenschap waar mens en natuur in harmonie leven. Er is ons alles aan gelegen dat de impact van de aanleg van kabels en leidingen op het eiland tot een minimum beperkt blijft en we blijven ons daar maximaal voor inspannen.